

Geografija nekoliko drugače

V mesecu marcu je bila v Zemljepisnem muzeju GIAM ZRC SAZU na ogled razstava z naslovom Geografija nekoliko drugače. Na razstavi so bila predstavljena učila in učni pripomočki, ki jih je v letih svojega poučevanja slepih in slabovidnih izdelal prof. Roman Brvar.

Presek skozi kraško površje (foto: Roman Brvar).

Poučevanje geografije v šoli, kjer so slepi in slabovidni učenci, je izziv in hkrati velika odgovornost. K slepemu ali slabovidnemu učencu nikakor ne moremo pristopiti samo po ustaljenih poteh obče geografske prakse. Potrebujemo pristop na osnovi logopedagogike, torej specifični pristop pri poučevanju geografije v razredu, kjer je slep ali slaboviden učenec. V osnovi pa je ta način le del obče geografske prakse, drugačne so le poti in pripomočki, ki jih uporabljamo pri pouku.

Pouk geografije v razredu s slepimi in slabovidnimi učenci, ni čisto nič drugačen, kot v večinski šoli. Drugačne so le poti in pripomočki, ki jih uporabljamo pri pouku. Razstava je nazorno prikazala prav te posebne poti in pripomočke, ki so prilagojeni za delo s slepimi in slabovidnimi učenci.

Dejstvo je, da se je z inkluzivno šolo odprlo kar nekaj bistvenih vprašanj:

Starostna piramida prebivalstva Slovenije - tipni model. (foto: Roman Brvar).

- V kolikšni meri je okolje in večinska šola pripravljena na vključevanje učencev s posebnimi potrebami?
- Ali je večinska šola dovolj opremljena s specialnimi (geografskimi) pripomočki, da lahko zadovolji individualne potrebe vključenih učencev.
- Kako so na vključitev pripravljene učitelji geografije? Ali poznajo zaznavne značilnosti slepih in slabovidnih učencev?
- Ali učitelji geografije poznajo specialna učila in učne pripomočke, ki omogočajo izobraževanje slepih in slabovidnih učencev?
- Ali učitelji geografije poznajo temeljne značilnosti pristopa k slepemu ali slabovidnemu učencu?

Večpredstavna magnetna tabla "Kaj pa vreme?" (foto: Roman Brvar).

Kar nekaj konkretnih odgovorov na ta in podobna vprašanja, je neformalno posredovala tudi ta razstava. Veseli smo bili spontanosti misli večine obiskovalcev razstave, da je lahko ta poseben pristop k specialni tiflopedagogiki v marsičem lahko tudi obogatitev za občo geografsko prakso.

Predvsem bi izpostavil naslednje: nazornost, širša uporaba materialnih virov, individualna priprava učnih pripomočkov, več pozornosti čutilom, neposredno spoznavanje drugačnosti, uporaba specialnih znanj (komunikacije, slepega desetprstnega pisanja na računalnik itd.).

Gubanje (foto: Roman Brvar).

Predstavljenost slepega ali slabovidnega učenca je zaradi vidne okvare omejena, zato moramo pri pouku poiskati tiste preostale zaznavne poti, ki lahko vsaj do neke mere nadomestijo vidno zaznavo. Slepemu je potrebno okolje približati na način celovite zaznave, sicer zanj ni vzpodbudno. Česar ne more videti, naj na primeren način doživi.

Večpredstavni tipni model (foto: Roman Brvar).

Prav je, da se posebna znanja in izkušnje iz specialnih ustanov prenesejo v občo pedagoško prakso. Tudi razstava Geografija nekoliko drugače bo lahko dober prispevek k boljši informiranosti učiteljev geografije v večinski osnovni šoli.

Roman Brvar